

ČIJENA lista: U pretplati za štitavu god. K 36.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.60, u maloprodaji 12 fl. pojedini broj. GLASI primaju se u pravi lista trg Cusloza 1

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIC u Puli trg. Cusloza 1. Uredništvo: Sijanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOS. HAIN u Puli. — Ruke pisi se ne vraćaju.

godina IV.

U Puli, utorak 8. siječnja 1918.

Broj 900.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Beč, 7. (D. u.) Službeno se javlja:

Istočno bojište.

Primirje.

Talijansko bojište:

Nikakovi bitni događaji.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Berlin, 7. siječnja. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

U položajnom luku istočno od Yperna i u pojedinim odsječcima između cesta, koje od Arrasa i Peronne vode u Cambrai, razvili su se veoma živahni topnički bojevi. I medju Miette i Aisne, s obje strane Ornesa i na zapadnoj je obali Mozele bila topnička i minska vatra pojačana. Bojna je djelatnost pješadije ostala omeđena na izvide u pretpolju položaja.

Istočno bojište

Ništa nova.

Macedonska i talijanska fronta:

Položaj je nepromijenjen.

Prvi majstor glavnog sjela Ludendorff.

Mirovna pregovaranja.

Značajne sudjelovanja Ukrajinaca na mirovnim pregovorima. — Francusko novinstvo o upadima. — Trocki već u Brest-Litovskom. — Antantina spletkarenja ili njemački manevar. Dogovori s Ukrajinom.

Ruski su odaslanici stigli u Brest-Litovsk, doduše sa jednim danom zakašnjenja, ali su ipak stigli. Medju odaslanicima nalazi se također komesar za vanjske poslove Trocki. Zastupnici su četvornog saveza medjutim vijecali sa Ukrajinacima. Mirovna pregovaranja stupaju time u odlučan stadij. Mjerodavne novine antante smatraju čitavu upadnicu u Brest-Litovskom, koja je izgledala tako ozbiljno, tek njemačkim maneuvrom. Prama tom je slivačanju namjeravala Njemačka samo, da pojača sumnju ostalih vlasti antante u uspjeh pregovora između četvornog saveza i Rusije. Oštre su riječi njemačkog državnog kancelara imale da pobudjuju u zemljama neprijatelja nadu u prekinuće mirovnih pregovaranja i u daljnje ratovanje Rusije uz bok antante. Pošto su središnje vlasti u sporazumu sa boljševičkom vladom pozvale sve zaračene stranke na mirovna pregovaranja u Brest Litovsk, imale su njemačke pratnje navodno ponukati državne sporazumna na čim oštrije, prikrone izjave protiv mira a time izazvati konačni raskol između Rusije i vlasti sporazuma. Budućnost će pokazati, da li je ovo nagadjanje sa strane neprijateljskih novina ispravno. Zanimivo bi bilo doznati, da li će Trockij i sada ustrajati kod svog zahtjeva, neka se prelože mirovna pregovaranja iz Brest Litovskog u koji neutralni grad. To bi imala naime biti prva sporna točka, nekakav preduvjet za nastavak raspravljanja.

Nova pregovaranja zadobivaju medjutim prisustvovanjem ukrajinskih delegata, koji pregovaraju na svoju ruku, posve novo obilježje. Središnje su vlasti očividno stavile time boljševike pred gotovu činjenicu jer pregovaraju sa zastupnicima Ukrajinaca, koji su prema njihovim izjavama neka vrst proturevolucionarnih gradjana. Ali nije isključeno, da su i boljševici sporazumni sa tom ukrajinskom igrom, jer, regbi, da brzojavna sveza između Brest-Litovskog i Petrograda nije ovih dana služila samo saopćivanju onih vijesti, koje su nama javljene, već za mnogo škakljivije druge, o kojima teško da ćemo ikad štagod doznati. Začudno je naprimjer, kako je najedared njemački kancelar priznao neodvisnost Finske, dok je još nedavno pokazivao toliko tankočutne obzirnosti napram Rusiji. Ovo se priznanje daje teško shvaćati bez prethodnog sporazumljenja sa boljševičkom vladom; a taj je sporazum morao biti postignut samo za vrijeme „križe“ u mirovnim pregovoranjima. Vijesti iz Rusije i vijesti o razvoju mirovnih pregovaranja su danas protuslovnije negoli su ikad prije bile, a ova činjenica dave naslućivati sa priličnom vjerojatnošću tek jedno: da se pregovori vode po staroj šabloni tajno i daleko od javnosti!

Lugano, 6. Talijanske novine ne nalaze u informacijama i mišljenjima glede prekinuća mirovnih pregovora u Brest-Litovsku ništa važna. Dalazak ukrajinskih zastupnika u Brest-Litovsk

izazivlje osobiti jak dojam na novine, jer su s jedne strane polagale silnu važnost na ovisnost Petrograda i maksimalističke vlade o dovozu živeža iz Ukrajine, te računale sa neprijateljstvom Ukrajinaca proti maksimalistima i četvornom savezu, a s druge s druge se strane boje, da bi sporazumak četvornog saveza s Ukrajinom mogao imati za posljedicu znatno gospodarsko pospješivanje četvornog saveza, a s tim u svezi kobno pogoršanje trgovačko-političke mogućnosti za zapadne vlasti.

Bern, 6. Francusko novinstvo uporabljuje upadnicu u Brest-Litovsku za razmatranja glede mogućnosti novih manevara, kako bi se spriječio poseban mir. Glasila lijevice žele, da se uspostave odnošaji sa maksimalistima, kako bi se ojačao njihov otpor, dok glasila desnice misle na njemački manevar.

Beč, 7. (D. u.) Dopisni ured javlja iz Brest-Litovskog sa danom 7. siječnja: Članovi su ruskog izaslanstva za mirovne rasprave zajedno sa Trockim stigli jutros ovamo.

Stockholm, 6. Nestalno držanje ruskih odaslanika svadja se na antantino spletkarenje proti separatnom miru, kojim se je opeta nastojalo, da se Ruse prevvari i te se svakovrsnim maneuvrima, kao na primjer socijalističkim konferencijama u antantnim državama i obećavanjem, da će se otvoriti sveopće konferencije, očekujući pad boljševičke vlade, htjelo, da se predobije vremena do proljeća. „Sozialdemokraten“ već govori, da su mirovna pregovaranja ostječena. Kadeti i njihovi organi sve marljivo podupiru ova spletkarenja.

Beč, 7. (D. u.) Dopisni ured javlja iz Brest-Litovskog: Dogovori s ukrajinskim izaslanstvom nastavili su se jučer u plenarnoj sjednici, kod koje su sudjelovali opunomoćenici svih vlasti četvornog saveza.

Iz Rusije.

Amerika proti boljševicima. — Gradjaneki rat u južnoj Rusiji. — Sveaborg ruski Gibraltar. — Trgovačka komora u Rusiji za pripojenje Njemačkoj. — Novi ruski opunomoćenici za inozemstvo. — Komošanje na rumunjskoj fronti.

Bern, 6. Kako javlja „Journal de Geneve“, zaključila je američanska vlada, da opozove svog vojnog atašēja, pukovnika Juddena, jer je ovaj bez sporazumka s američanskim poslanikom stupio u dodir sa maksimalističkom vladom.

Rotterdam, 5. (D. u.) Kako se dne 4. t. mj. iz Londona javlja listu „Nieuwe Rotterdamse Courant“, drže boljševiki u svom posjedu Harkov, ali čete generala Čerbačeva malo po malo opkoljuju grad. Kod Voronova se sakupljaju jake boljševičke čete te spremaju navalu na Kaledina. Četiri željezničkih transporta boljševičkih četa sa Kavkaza bilo je kod Rostova razorušano od Kaledinovih četa.

Pariz, 5. (D. u.) „Temps“ javlja: Francuska je vlada pravno i stvarno priznala neodvisnost finske republike.

Stockholm, 5. (D. u.) Prema listu „Djen“, hoće Rusija, da usprkos neodvisnosti Finske, zadrži Sveaborg kao ruski Gibraltar.

Petrograd, 4. P. b. a. Za prekoračenje ruske granice postoje ove odredbe: 1. Svi strani državljani, koji imaju diplomatske, po zastupnicima pučkih povjerenika u inozemstvu potpisane putovnice savezničkih i neutralnih država, mogu rusku granicu nesmetano prekoračiti. 2. Ruski državljani sa diplomatskim, po zastupnicima vijeća pučkih povjerenika potpisanim putovnicama mogu granicu nesmetano prekoračiti. 3. Politički bjegunci imaju pokazati osobne, u svakom pojedinom slučaju po odnosnim, navlastito ovlaštenim bjegunačkim odborima dopusnice, vidimovane po zastupniku vijeća pučkih povjerenika. 4. Toli ruski (i finski), kao i inozemni državljani sa diplomatskim putovnicama mogu prekoračiti rusku granicu, ako su si prije toga stekli bili posebnu dozvolu za svaki pojedini slučaj od zastupnika vijeća pučkih povjerenika u inozemstvu. Stranci i ruski državljani — osim diplomatskog osoblja — koji ostavljaju rusko područje, moraju se podvrći tjelesnoj pretrazi.

Königsberg, 6. (D. u.) Trgovačka je komora u Rigi stvorila zaključak, u kojemu se izjavlja za pripojenje Rige i Baltičke zemlje njemačkom carstvu.

Petrograd, 6. Trocki je zabranio povlačenje uložaka tuđih poslaništva iz ruskih banaka tako dugo, dok se budu pučkim povjerenicima uskraćivale tražbine stare vlade, koje se nalaze izvan zemlje.

Petrograd, 6. P. b. a. Gradjanin bje Kar-pinski privremeno imenovan opunomoćenikom povjereništva izvanjskih poslova u Ženevi, a gradjanin Litvinov privremeno opunomoćenikom povjereništva za London.

Petrograd, 5. (D. u.) P. b. a. U Odeši otvorena druga konferencija radničkih i vojničkih vijećnika sa rumunjske je fronte prihvatila ovaj zaključak: Skupština zastupnika sveukupne rumunjske fronte ne priznaje glavnoga stana Čerbačeva i ustanovljuje, da ukrajinske povjerenike, koji imaju u rukama vlast, podupiru Rumunji, koji su neprijatelji ruskim revolucionarnim četama, Skupština smatra to pogibeljnim po revoluciju. Skupština zapovijeda svim svojim ratnim odborima, da preuzmu vlast, dok se ne prihvate druge mjere, i očiste rumunjsku frontu od proturevolucionaraca, koji kvare revolucionarnu rumunjsku frontu. U znak je prosvjeda proti ovom zaključku otpustovalo osamdeset članova, koji su prisustvovali skupštini i koji pristaju uz radu. Dvije stotine i dvadeset članova su boljševici ili revolucionarci lijevice. Zaključak bje prihvaćen sa 800 proti 240 glasova. Armade su na rumunjskoj fronti sa svojim glavnim odborima potpuno na strani sovjeta.

Majkama, koje imaju djecu u Hrvatskoj.

Ovih dana govorio sam u Zagrebu s dobrim, narodnim ljudima, koji idu često od mjesta do mjesta, da na svoje oči vide, kako žive naša djeca u Hrvatskoj. Svi su složni u tome, da je našim mališima veoma dobro. Svaka hvala g. dvorskome savjetniku, dr. Josipu Šiloviću i svoj gospodi odbornicima, koja su s njime preuzela na sebe skrb nad našom djecom.

U čestim razgovorima s vrlim članovima „Središnjeg odbora“, a napose s njihovim gospodinom predsjednikom, imao sam prilike izmijeniti nekoliko misli, koje idu za tim, da našoj dječici budu ako moguće još i ljepše i bolje. Tako se na priliku pretreslo pitanje škole, pa će se u tom pogledu doskočiti i ondje, gdje su do sada djeci posebne prilike spriječavale redoviti polazak obuke. Izbilo je, da se neki mali nestašnici ne javljaju redovito kućama svojim, zbog česa su majke često zabrinute. Sad će se i to urediti na umirenje naših majka. Neka djeca nemaju dosta tople obuće. Za siromašnije providjelo je dobro hrvatsko srce, ali preporučamo najtoplije, da tko ikako može, neka odpremi djeci što više tople obuće. Do sada odpremismo u Hrvatsku oko šest stotina djece. Za narednih zimnjih mjeseci ne će se više djecu slati u skupinama. Čekat ćemo do proljeća, a tada će orva ući na red djeca iz zapadne Istre. U rujnu prošle godine bile su spremne na polznak dvije oveće skupine, ali se odlazak morao odgoditi radi naglog obustavljenog prometa. Kasnije su u nekim krajevima izbile zarazne bolesti i tako se odgodila odprema na bolja vremena.

Tkogod ima kakvu želju ili pritužbu u pogledu naše djece u Hrvatskoj, neka se obrati pismeno na našu Družbu ili neka se potruži do poslije podnružbine pisarne, gdje će se naći svakoga dana poslije podne.

Molimo naše majke, neka imaju pouzdanja i neka ne nasijedaju zlobnicima, koji hoće da love u mutnom. Čini se, da naše narodne neprijatelje nije ni ovaj veliki rat doveo do pameti. Oni još uvijek kleveću, ruju i izmišljaju koješta samo, da zastraše uboge majke, pa da nam ometu ovo lijepo djelo. Djeca su u dobrim rukama, zdrava su i čila, sita i vesela. A što ćete više u ovo današnje tužno doba?

Opatija u siječnju 1918.

Viktor Car Emin.

* Iz delegacija. Kako „Fremdenblatt“ javlja, postoji nakana, da se sazovu vojni odbori austrijske i ugarske delegacije za dan 14. o. mj. — Proračunski bi se odbor zastupničke kuće imao sastati dne 16. siječnja.

* Članovi poljačkog regentskog vijeća stigli su dne 7. o. mj. sa brojnomo pratnjom u Berlin i bili na kolodvoru dočekani u ime carevo od vrhovnog zapovjednika u markama go. v. Kes-sela. Poljački su gostovi posjetili popodne državniog kancelara, a danas će se regenti predstaviti caru.

* Bugarski ratni izvještaj od 5. siječnja. Glavni stožer javlja: Macedonska fronta: Na Červenoj Steni i na cesti iz Monastira je u Resnu bila topnička djelatnost živahnija. Na desnoj smo obali Vardara vatrom protjerali neprijateljski odio, koji je pokušao bio, da se približi preko neke zaprjeko.

* **Potpredsjednik austro-ugarske zastupničke kuće Pernertorfer**, koji je bio socijalno-demokratski zastupnik, umro je dne 6. o. mj. u 68. godini.

* **Ludendorffov odstup.** Wolffov ured javlja, da ne odgovaraju istini vijesti, koje se šire po novim odgodama i kojima jest, general Ludendorff zamolio za otpuštenje.

* **Jugoslavenaki odbor i srpski prijestolonasljednik.** „Az Est“ donosi: jedan od posljednjih brojeva „Timesa“ javlja da je zastupnik dr. Trumbić u ime Jugoslavenskog odbora poslao pozdravni brzojav srpskom prijestolonasljedniku Aleksandru prigodom njegovog rođendana. „Times“ donosi i odgovor prijestolonasljednikov u kojem kaže: „Duboko me je dirnuo Vaš pozdravni program, u kojem izražavate meni kao budućem (?) vladaru Srbije, Hrvatske i Slovenije svoje čestitke. Ne sumnjam, da naši saveznici potpunom znadu cijeniti onaj nadčovječni napor, koji je naša rasa u ovom ratu razvila.“ — (Hrv. Riječ“).

* **Hoće li biti mir? Mir želi sigurno svatko.** Ali kako do njega doći? Na to pitanje odgovara Hermann Hesse u „N. Z. Z.“. Veli: Na putu do mira jest lijenost i kukavičluk svih nas, prkos i nepamet svih. Kad bismo stvar uzimali ozbiljno, mogli bismo da nadjačamo rat. Rusi su nam opet podali jednom poduku, prastaru, vjersku i svetu, kako može da čovjek slabi bude jakim. Zašto ih nitko ne slijedi? Zašto se parlamenti i zbornice zadovoljuju svuda samo starim blejanjem o dnevnim nalenkostima, i nigdje se ne će da postavne na stranu velike, ovo doba najvažnije misli. Zašto su ljudi jedino tamo za samoodređivanje naroda, gdje im od toga samo koristi kaplje? Zašto se još vjeruje lažnim ideološkim frazama službenih govornika? Davno je već bilo rečeno, da svaki narod imade takvu vladu, kakvu zaslužuje. Dobro, onda imademo mi Evropljani baš to, što zaslužujemo, nalme ki avro, brutalno i okrutno gospodstvo rata.

* **Jonescu proti miru.** Pariško novinstvo objavljuje okružnicu Take Jonescu, prema kojoj ne smiju rumunjske čete niti da prihvate mir, niti da pristanu na kapitulaciju.

* **Broj ponovno interniranih podanika neprijateljskih država u Italiji** cijene talijanski listovi na 1800. Nadalje je bilo 500 neprijateljskih podanika, djelomice na vlastitu želju, otpremljeno izvan zemlje. Među interniranimi se nalaze monasi, koludrice, djeca, nadalje profesor arkeologije Beloch. Od interniranja su osim austro-ugarskih podanika talijanske narodnosti izuzeti svi Česi i Slovaci, za koje je preuzeo jamstvo rimski odbor za organizaciju Čeha.

* **Rat na moru.** Wolffov ured javlja iz Berlina sa danom 7. siječnja: Dne 22. prosinca opstrjeljavala je jedna od naših podmornica u Sredozemnom moru s uspjehom talionice u Piemontu. Smjellim je navalama naših podmornica u zapadnom Sredozemnom moru onomadne palo žrtvom 8 parobroda i 3 jedrenjače s okruglo 36.000 brutto-reg. tona.

* **Novi potresi u Guatemali.** Reuterov ured javlja iz Washingtona: Prema vijestima, koje su stigle iz washington ureda, pojavili su se u Guatemala City novi potresni sunci. Iz San Jose se javlja, da je bilo ubijenih daljnjih 300 osoba. Sto je preostalo bilo od Guatemala City, bje uništeno.

* **Kuga u Mongoliji** i u pograničnim područjima pokrajine Čanzi, stala je bjesniti, kako javljaju pariški listovi iz Pekinga, te se silnom brzinom širi.

* **Iz Italije.** Kako „Corriere della Sera“ javlja, izjavio je ministar državne riznice, Nitti, koji se je povratio iz Pariza, da je posve zadovoljan svojim uspjehom. Vijedao je sa stručnjacima o aprovizaciji i financijama, te dugo raspravljao sa Clemenceaom i Bonarom Lavom.

* **„La Serbie“ o mirovnim pregovorima.** U ženevskom listu „La Serbie“ izašao je članak o mirovnim pregovorima u Brest-Litovskom, kojeg je napisao profesor beogradskog sveučilišta, dr. A. Marković. U članku se veli: „Rusija se ne će ili ne može dalje boriti, to je činjenica, s kojom moramo odsade računati. Vojnički je slom Rusije bolniji, jer se događa među tragikomičnim prilikama. Komično je biti svjedokom takvih pregovora, kod kojih su jedna strana Lenjin i Trocki, a druga car Vilim, kralj Karlo, car Ferdinand i car Mehmed. Ali važnija je od toga sudbina naše domovine, koja je svu svoju vjeru i sve svoje nade polagala u Rusiju. Rusija — koju danas zastupa jedan pustolov i njemački agenti — primila je njemačko gospodstvo. Ona se pokorava pruskim šakama radje, nego da mora nastaviti rat. Za nas nije ova dilema nikada opstojala. Među Srbima nema slabica, a nadamo se, da se stare pogreške ne će više ponoviti.“ (Hrv. Država.)

* **Sa ratlišta.** Reuter javlja iz Londona: Visoki je neki engleski časnik izjavio: Premda je istina, da na stotine tisuća četa dolazi s istočne

fronte na zapad, zaboravlja se obično računati sa prevoznim poteškoćama i nestašicom ugljena u Njemačkoj. Neprijatelj na zapadnoj fronti nema još za dugo premoći. Uza sve to moramo računati na njemačku ofenzivu, koja će biti izvedena u većoj mjeri prije, nego da nema nikakova razloga pretpostavci, da bi nam neprijatelj zadao sličnih gubitaka, kakove smo mi zadali bili njemu kod naše ofenzive. No općinstvo mora biti pripravno na to, da izgubimo cenzilne, zarobljenike i topove u slučaju velike ofenzive. Ne velimo, da će se to dogoditi, no to je slučaj, na koji imade da bude spreman svaki vojnič.

* **Engleski predlog o mirovnom sporazumku.** „Daily News“ piše u uvodnom članku svog novogodišnjeg broja: Njemački mirovni uvjeti Rusiji pružaju stvarnu podlogu za raspravu. Mi sa zadovoljstvom razabiremo iz neslužbenih izvještaja o odgovoru ministra-predsjednika radničkom izaslanstvu, da bi mogli postati ti uvjeti predmetom formalne, dobro promišljene izjave alijiraca. I zaista se ta izjava ne daje više dalje odgadati. Da je bila uslijedila prije godinu dana, pružila bi povijest godine 1917., osobito što se tiče Rusije, posve drugu sliku. Sad se ali ne daje više ta izjava odgadati, jer je demokracija ove zemlje moćnim glasilom odredila, da će biti podana. Uspostava i ošteta moraju uslijediti prema pravednosti, ali zaostaju u svojoj važnosti za novim redom na svijetu na temelju, koji pruža jamstvo proti povratku katastrofe. Ali ako je naš glavni cilj sigurnost, to se time, što se ova tocka posvema razjašnjuje i osnova saveza naroda stavlja na čelo programa, za koji se borimo, ništa ne gubi i sve dobiva. Briga za sigurnost drži njemački narod u vezama. Neka se uklone! Mišlilo se o savezu naroda ovako ili onako, ni na koji se način ne smije više zatezati su formalnom izjavom, da je sporazum na osnovi ante bellum (prije rata) najviši cilj alijiraca. To je novogodišnja poruka, koju očekujemo od državnog umjeka Europe. Bude li ta izjava podana nedovoljnim glasom, tad će teritorijalna pitanja u novoj sferi nade i pomirbe, koja će se raspraviti oko ovog ogorčenog svijeta, izgubiti od svojih poteškoća.

* **Engleska će otetupiti Grčkoj Cipar?** Lyonskom novinstvu pripočuju, da bi odstup Cipra Grčkoj bila prava nagrada za bezodvlačnu mobilizaciju Grčke, no čini se, kao da se Venizelos boji poteškoća sa strane Italije, koja u ovakom slučaju ne će napustiti da preda dodekanez.

* **Zračne navale na Padovu.** Vatikansko glasilo „Osservatore Romano“ pripočuje ovu službenu notu: Službeni izvještaji javljaju o novim zračnim navalama, osobito na Padovu, sa žrtvama među civilnim pučanstvom i oštetama na crkvama i spomenicima, koji su ured grada. Te navale izazivlju sveopći bol i sveopće negodovanje. Mi znamo, da je Sveta stolica osim onih izjava sažaljenja, koje je upravila bila na biskupe u Padovi i Trevisu, svratila također i pozornost vlada o vlasti četvornog saveza austrijskog cara na ove činjenice, kod česa ih je umolila, da se u buduću klonu takovih metoda, koje ne pružaju nikakovih vojničkih protitaka, a iziskuju nevine žrtve, te oštećuju crkve i dragocjene umjetnine, i koje se radi toga ne mogu opravdati po međunarodnom pravu.

* **Opunomoćenici finske vlade u Berlinu.** Dne 6. siječnja primio je državni kancelar tri opunomoćenika finske vlade, kojima je izjavio, da Njemačka priznaje Finsku.

* **Bojevi u zraku.** Ratni izvjestiteljski stan javlja sa danom 6. siječnja: Živahna je djelatnost ljetača posljednjih medjeja donijela našim ljetačima mnoge zračne borbe. Usprkos najtežih su vremenskih prilika potpomagali opetovano najhrabriji načinom kod akcija, podržavajući neprestanu svežu sa bojnim čelama i time znatno doprinijeli stečenim uspjesima. Tečajem tih bojeva izvojevao je časniški zamjenik Arrighi svoju 22., a časniški zamjenik Kiss svoju 17. pobjedu u zraku. — Posljednje su vrijeme bacale skupine zračnih ljetala naših saveznika s uspjehom bombe na više stanova talijanskih viših zapovjedništva, na vojničke objekte i naredjaje, uzletišta i na kolodvore, gdje su se nalazile protivničke čete.

* **Arapci u boju sa Turcima.** „Reuter“ javlja 28. prosinca iz Kaira: O ulazi Arapa kod operacije posljednjih šest tjedana arapčuje se slijedeće potankosti: Od 8. do 12. prosinca navalili su Arapi na sirijsku željeznicu od Derne u Aman. Razoriše dvije lokomotive, nekoliko tovarnih i osobnih vagona, te jedan viadukt. 11. prosinca razorili su minama vlak, koji je imao dopremiti Džemal-pašu u Jerusalem. Ovaj je bio prisiljen, da napusti svoje dekoracije i vojnička odlikovanja. Njegov adjutant i časnici štopa ubijeni su. 14. prosinca razorilo je jedno odijeljenje liniju Heldžasa između Amana i Mana. U blizini kolodvora El Hafa razoren je kameni most, te je zarobljena turska popratna momčad i dva viša

časnika. 22. studenoga odbili su Arapi turske lanciere kao patrolu, koja je pokušala napasti logor u okolici Betre, 15 milja jugozapadno Mana i naniješe joj gubitaka. Turci su ovu točku u kolovozu učvrstili u očekivanju, da će njom zadržati Arape u okolici Akabe.

Političke vijesti.

Mađarski glas o samoodređivanju naroda.

U doba, gdje se toliko govori i piše o samoodređenju naroda, dotakla se i mađarska štampa ovog pitanja, pa je „Vilag“ donio o tome članak, koji je prava karakteristika mađarskoga shvaćanja. Članak glasi: Ako se oživotvori pravo samoodređenja naroda, onda Ugarska gubi gotovo polovicu svoga teritorija i stanovništva, ako ne više. Ove riječi sadržavaju strahovitu optužbu protiv ugarske države. Jer ova optužba veli, da se više od polovice stanovnika ove zemlje ne osjeća dobro u našoj državi i da žele drugu vladu. Ove riječi vele, da preko polovice državljana ovu zemlju mrzi, prezire i da ih drži uz nas samo brutalna sila, šaka i nasilje. Onaj, tko to veli, ispostavlja moralnom pravu opstanka ove države najstrašniju svjedodžbu, te postaje glavnim živim svjedokom antantnog iredentističkog programa. Riječi, da se iz Ugarske želi odcijepiti gotovo polovica državljana, to je rekao znameniti mađarski publicista T. Kobor i time je podigao protiv Ugarske tešku optužbu. A. Rakosi, novinar toli velikog ugleda, potvrdio je ove riječi, podcrtao te izrekao tešku isповijest, da sa strahom gleda u susret miru, koji će se u današnjem položaju sklopiti, jer u tome miru on se boji za budućnost Ugarske. Ove su izjave pale na svečanom čestitanju u „Othouu“. Nijedan govornik nije se usudio izreći, da mađarski interes i njegova budućnost zahtijevaju mađarski rat, ali Rakosi nas je utješio, da će za pedeset godina opet Njemačka započeti rat za svoju svjetsku vlast, a mi Mađari moći ćemo opet živjeti, tući se, pa si tek onda stvoriti uvjete za pravi život. Čovjek se pograbi za glavu i pita se: što se je to zblilo? Počam od njemačkoga cara, pa sve do najozbiljnijega „Alldeutscha“ svaki Nijemac nastoji svijet uvjeriti, da se Njemačka ne bje za svjetsku vlast, nego da samo hoće stalni mir. To je rekao kralj Karlo, grof Czernin i Tisza. I nakon svega toga ustaje jedan mađarski publicista, da dovikne usvijetu: da mi želimo zadržati naše državljanu u potlačenju, da Njemačka hoće vladati svijetom, a sada samo za to sklapa mir, da uzmogne nakon pedeset godina čovječanstvo okupati u novoj krvi, groblju i smrti. Kad jedan znameniti mađarski publicista ovako govori, onda mu to moraju vjerovati Englezi, Francezi, Talijani, Amerikanci, jer Lloyd George, Sonnino, Pichon, Clemenceau i Lansing ništa drugo ne tvrde, nego da mi želimo osvajati, a ne želimo stalni mir i da nas se može samo onda držati na uzdi, ako nas sada stisnu i zdrobe kosti. Rakosi stoji tu kao njihov svjedok i potvrđuje ih u toj odluci, da vode rat do konca. Je li to u interesu domovine i Ugarske? Protiv ruske demokracije, protiv odlučnog njihovog začetka može se zaista samo ovim načinom boriti. Začetak mira, koji ne će nitko više moći da zaustavi. Za to ovako govore, za to se usudjuju izreći, da bi mir bio nesreća Ugarske. Za to hoće rat do konca, za to najavljuju novi rat nakon pedeset godina, rat za njemačku vlast: i njemački imperijalizam — ali mađarska demokracija mora ovakav program sa gnjušanjem odbiti. — Mađari dakle vele, da je samoodređivanje naroda ujedno i propašću za ugarsku državu. Priznaju, da se polovica pripadnika današnje Ugarske želi otcijepiti i prikloniti se k jednoj ili drugoj državi, od Mađara nezavisnu, državu. Mađari bi na taj način bili sazidani među više čvrstih zidova, koji bi im zatvorili put do mora i osujetili njihov politički razvitak. Za to treba još gore pritisnuti na sve te druge, koji moraju postati žrtvom mađarske proždrljivosti. Ništa na toj činjenici nemijenaju zadnje riječi u članku „Vilaga“, da naime mađarska demokracija mora taj program sa gnjušanjem odbiti. Onaj „mora“ znači, da ipak još ne odbija, a cijela politika mađarskih aristokrata pokazuje, da oni uza sve ipak danas ostaju čvrsto na svom programu. Mora se dakle zaključiti: Ili dati pravo Mađarima na njihov „slobodan razvitak“ preko nas, i onda se ne smijemo opirati njihovim navalama, već se moramo puštati, nek nas po svojoj miloj volji mađariziraju, nek ispijaju našu krv, i nek se goste otuju, što je našim žuljevima stečeno, i napokon neka nas progutaju. Ili pak treba da im se opremo, da svim zajedničkim silama odbijemo njihove navale, i da jedinstveno poradimo protiv njihovih a. za naše interese. Odabrat ćemo ovo zadnje. U boju protiv njih, ne ćemo, to je sigurno, postupati s njima kao što su do sada oni s nama, jer ostajemo ipak tankočutnim Slavenima, ali moramo biti osviješćeni, da nas svako popuštanje vodi u propast. Ne Nijemci, ni Mađari ne boje se ni Talijana, možda ni Francuza, ni Engleza i Amerikanca toliko, koliko baš nas — Slavenu. Boje se toga, da bismo

mi jednom mogli prihvatiti u borbi sva njihova sredstva, koja danas oni upotrebljavaju protiv nas, i znadu, da bi to značilo njihovu smrt. Za to hoće da to zapriječe. Hoće i nastoje, da nas učine neškodljivima, da mogu onda biti sigurni za vlastitu kožu. Uz nas je ipak danas ono, što je jače od noža, od svih topova i pušaka, od svih lanaca, paragrafa i tamnica, uz nas je danas pravo. A to pravo podat će nam moralne sile i poduprijeti nas u svom teškom hrvanju, sve do našeg konačnog cilja — do ostvarenja naših ideala.

Amerikanska vojska u Francuskoj.

„Nieuwe Rotterdamsche Courant“ piše u svom jutarnjem broju od 23. prosinca: List je „Saturday Evening Post“ u Filadelfiji proračunao, koliko će toga trebati za prevoz prve američke vojske od pol milijuna momaka u Francusku i za daljnji njihov put u toj zemlji. U Francuskoj će u tu svrhu trebati 4000 željezničkih kola. Amerikanci će za onih 25 brodova, koji bi se imali svaki dan iskrcavati, urediti četiri luke i sagraditi brodogradilišta. Usto treba 250 brodova, da tih pol milijuna momaka opskrbljuju trajno živežom. Oko 1000 se američkih lokomotiva mora prevesti u Francusku, usto željezničke tračnice za tisuće od milja. Nadalje treba: 1000 željezničkih kola za prevoz ugljena, ambulantan i bezbrojnih motornih kola, koja bi imala prevažati živež, municiju, benzin, poljske kovačnice i t. d. Osim toga moraju Udružene države svaki mjesec iskrcavati u Engleskoj 51.000 tona ugljena. Na sreću imade, piše „Saturday Evening Post“, u Francuskoj dosta drva, no trebat će 15.000 ljudi, koji će drveće nasjeći, isplivati i raditi za ono pol milijuna momaka iz Unije. Sve u svemu treba po prilici 190.000 radnika, koji će rukovati sa materijalom, što se ima izvesti iz Šuma do odredišta. U tom je broju uračunano 5.500 ljudi za šumski nadzor, 49.000 za željezničke poslove i 100.000 kao teški radnici. Mjesečno će trebati za ove ljude živežu (u engleskim funtama) 13.350.000 mesa, 3.375.000 slanine, 13.350.000 brašna, 14.830.000 krumpira, 1.070.600 kavé i 3.000.000 sladora. Što se tiče odijela, mora se svakih šest mjeseci nanovo dobiti: 1.050.000 hlača, 1.070.000 košulja, 1.470.880 pari cipela, 1.890.000 pari čarapa, 1.373.000 šešira i kapa, 3.444.000 platica, 504.000 pokrivača, 210.000 kabanica, 210.000 pari cipela od gume. Spomenuti list pripisuje i brojke o zdravstvenom osoblju. Misli se, da će Udružene države trebati liječnika i bolničara u svemu do 56.000, od kojih mora biti 5.000 liječnika i kirurga. Osim toga trebat će podignuti svagdje u Francuskoj za američke vojske četne velike lazarete. Američanska vojska treba dva poljska lazareta, svaki sa 25.000 momaka, na fronti; svaki od ovih lazareta mora imati po 1.000 kreveta. Osim toga mora biti u pripremi 94.000 ljekarskih sredstava, a osim toga još i 20.000 tona kao nadopunjak za prvih šest mjeseci.

Proti Židovima u Solunu.

U razgovoru, što ga je predsjednik engleskog židovskog dobrotvornog društva Sir Stuart Samuel imao sa Venizelosom, potvrdio je ovaj, da će grčka vlada podastrijeti zakonsku osnovu, koja se tiče razvlaštenja onog dijela Soluna, koji je bio uništen od požara. Ovom će zakonskom osnovom više hiljada židovskih obitelji izgubiti svoje ognjište te će biti prisiljene, da se isele. Čitava je akcija naperena protiv Židova, koji su većim dijelom španjolskog porijekla, jer su oni u Solunu nosioci protiv Venizelosa naperene kralju vjerne politike. Venizelosa opaska prema Stuartu Samuelu: „Mogu izjaviti, da bi po Solun bila nesreća, kad bi se Židovi odselili, jer bi grad izgubio time one sile, koje su ga dovele do procvata“ smatra se u židovskim krugovima hotimičnom laži. Očajanje je i bijeda među solunskim Židovima strašna. Mnogo više nego 2000 obitelji prisiljeno je, da već više mjeseci obitava na polju, a skoro hiljada obitelji stanuje po konjskim stajama. Naravna posljedica toga su priljepčive bolesti i bijeda. Što se je dosada sakupilo, dostajalo je tek za prvu polovicu. Naravno je, da se uslijed osnove za razvlaštenje ne može govoriti o uspostavi prijašnjeg stanja.

Domaće vijesti.

Javna dražba. Dne 9. siječnja 1918. na 3 sata popodne i slijedećih dana na 3 sata popodne održavati će se u dvorani za dražbe ulica Arena br. 2 dražba razne manufakturne robe i šešira.

Milodari za našu srednju školu u Puli. Položeni su preko naše uprave, za našu srednju školu u Puli, slijedeći doprinosi: Sakupljeno po našim uzornim omladincima gg. Josipu Iveši Andriju, Antunu Slipševiću i Božu Mezuliću u našoj dičnoj Premanturi K 641.— Darovaše: po K 20: Josip Iveša, obitelj Slipšević, obitelj Rakić, obitelj Josipa Mezulić; po K 18: Ante Raić; po K 15: Vjekoslav Periša, Ivan Pavić, Andrija Iveša, Martin Mikovilović, Božo Mezulić; po K 10: Ivan Mezulić jun., Ivan Mezulić senijor,

Katica Škoko, Marija Visintini, Pravdoslava Iveša, Marija Škoko, Lucija Škoko, Tereza Pavić, obitelj Mišković, Marica Jurašin; po K 8: Marija Premate, Tereza Jurašin, Marija Rakić; po K 7: Katica Raić, Ivan Škoko, Katica Jurašin, Ivan Mikovilović; po K 6: Josip Premate, Katica Škoko, Amalija Semelić, Lucija Mišković, Pravdoslava Mikovilović, Fuma Premate, Ljudevit Iveša, Miho Mikovilović, Marija Bogetić; po K 5: Marko Škoko, Ante Crnobori, Luka Iveša, Jovo Periša, Lucija Mišković, Marija Mikovilović, Veronika Iveša, Katica Iveša, Marija Iveša Aničina, Antun Mezulić, Marija Škoko, Jelka Škoko, Marija Semelić, Marija Iveša; po K 4: Miel, Kata Semelić, Marija Iveša, Josip Premate, Ana ud. Iveša, Paška Fijuman, Marija Fijuman, Blaž Periša, Paškva Periša, Jagica Periša, Martin Periša, Veronika Mišković, Redijna Mezulić, Marija Premate, Antun Rakić Antunov, Ivan Rakić, Andrija Iveša; po K 3: Ivka Iveša, Paškva Raić Rudolfo Vičić, Fuma Vičić, Antun Begetić, Jure Periša, Marija Periša, Ivan Muškarda, Lav Ahel; po K 2: Miho Premate, Franjo Podlesnik, Nevenka Škoko, Antun Škoko, Nedjelka Iveša, Živko i Miloš Škoko, Antun Iveša, Ana Mišković, Antun Mezulić (Mimi) Ivan Mezulić, Santo Periša, Luka Mikovilović, Ivan Mišković, Miho Mavrović, Kata Škoko, Ana Mezulić, Božo Rakić, Marija Iveša, Ksenija Raić, Josip Mikovilović, Marica Jurašin, Justina Jurašin (Nina), Andrija Slipšević, Mate Dorić, Antun Bogetić, Ivana Fijuman, Petar Sultgoj, Jelka Pavić, Marica Jurašin, Marija Jurašin, Luca Mezulić, Pravdoslava Mezulić, Lucija Iveša, Josip Rakić, Roža Iveša, Luka Jurašin; po K 1: Božo Iveša, Martin Raić Jago Raić, Luka Iveša, Antun Mikovilović, Ivka Semelić, Miho Rakić, Marija Mezulić, Antun Iveša, Zorka Iveša, Iveša Pravdoslava, Ante Iveša Božin, Kata Iveša, Pravdoslav Slipšević, Mara Škoko Gajdarova, Ivana Škoko, Marija Iveša, Foska Slipšević, Kata Slipšević, Vinka Škoko, Ivan Mikovilović.

Dalje su položeni za istu svrhu slijedeći doprinosi: Sakupljeno po gosp. Mirku Curbra i u, opć. tajniku u Barbanu, u veselom društvu na Silvestrovo K 88.— Za jednu učinjenu radnju sa strane uprave našeg lista, polaže gosp. Mate Ljubčić K 20.

Što poslano poštom, što po drugovima, što osobno položeno kod naše uprave, kroz zadnje vrijeme od momčadi Nj. V. broda „Don Juan d' Austria“ K 104.— (Imena hvalevrijednih darovatelja objelodanit ćemo naknadno). Sakupljeno među radnicima u Šišanu K 55.— Sakupljeno po gosp. Zdravku Mokolan u gostioni Bažon u Puli K 50.— Sakupljeno među momčadi ronilačkog odjela K 120.— (Imena i popratnu pjesmu, objelodanit ćemo naknadno). Ukupno K 437.—; zadnji izkaz kruna 37.065.27; sveukupno K 37.502.27. Živjeli plemeniti darovatelji! Marijivo i neumorno naprijed za našu srednju školu u Puli!

Prodaja ribe. U slučaju, da prispje riba prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imadu danas vlasnici živežnih karata počevši od broj 1 unaprijed.

Dopisi iz Istre.

Pazin. Jedno pitanje, upravljeno na zemaljsku upravnu komisiju u Poreču. Odnosno na dopis u „Hrvatskom listu“ od 20. prosinca prošle godine, ne možemo da predjemo, a da ne opazimo jednu vrlo zanimivu činjenicu, koja mora da interesira obje istarske narodnosti, jer se radi o razbacivanju zajedničke imovine. Računajući zdravim razumom, dalazimo do zaključka, da je zemaljska upravna komisija za cijelu komediju sa seljenjem u Pazin i povrtak u Poreč morala izdati bar svojih 15 do 20 tisuća kruna, uzmemo li u obzir prenos uredovnih stvari u Pazin i natrag, putne troškove za činovništvo, komisije, dnevnice, svjetlo, ogrijev, stanarine i t. d., i t. d. Dosljedno najprimitivnijim pravilima jedne konstitucionalne i parlamentarne države bilo bi to, da budu vladajući odnosno upravljajući organi javnosti odgovorni za svoje čine. Na temelju toga pitamo zemaljsku upravnu komisiju, nek javnosti razjasni, kako i otkuda misli po kriti navedene troškove? Zar misli tu strašnu svotu da naprta na ledja istarskom pučanstvu, — koje i onako trpi pod groznim jarmom rata, pučanstvu — koje je i onako moralo da doprinese krvavih žrtava raznim rekvizicijama, pučanstvu — kojemu su polja opustila zbog nestašice radnih sila, pučanstvu — kojemu oči i djeca ginu po bojujnim poljanama...? Zemaljska upravna komisija pozivlje od časa do časa istarsko pučanstvo raznim okružnicama, nek isplati zaostale poreze i nek ih u buduće redovito plaća, buduć da se inače ne može naprijed sa zemaljskim gospodarstvom. — Pitamo Zemaljsku upravnu komisiju, u kakvoj logičnoj svezi stoji to sa razbacivanjem novaca u — ludo?

Dnevne vijesti.

Svečano otvorenje medicinskog fakulteta. Dne 12. o. mj. u 10 i pol sati prije podne bit će svečano otvorenje medicinskog fakulteta na kr. sveučilištu u Zagrebu. Svečanost obdržat će se u sveučilišnoj auli, a prisustvovati će zastupnici kr. zemaljske vlade i odlični pozvanici. Tim povodom izdan je od sveučilišnog rektora poziv, kojim se pozivaju slušači ostalih fakulteta da sudjeluju kod ove svečanosti. Predavanja na medicinskom fakultetu držat će: Dr. D. Perović: anatomiju, dr. A. Langhoffer: zoologiju, dr. Franjo Tučan: mineralogiju, dr. S. Hondl: fiziku, te dr. G. Janeček: kemiju.

Božićni dar hrvatskim vojnicima. „Primorske Novine“ donose: Jedan vojak s bojne fronte šalje nam primjerak žepnog kalendara, što ga je prigodom božićnih blagdana dobio svaki vojnik 26. karlovačke domobranske pukovnije kao dar za Božić. Kalendar nosi naslov: „A magyar szent korona országnak vörös-kereszt egylete a éndek naptára 1918.“ U njem nema nijedne hrvatske riječi, a na kraju je pridodana mala zemljovidna karta, za koju ne znamo, što ima da predstavlja, tek vidimo, da na prostoru između Zagreba i Ogulina piše debelim slovima „Magyarország“, a tamo, gdje se nalazi Lika, piše sitnijim slovima: „Horvát szlavor ország“. Slijuč nam taj kalendar, piše dotični vojnik: „Izvolite pogledati, kako Madžari u četvrtoj godini rata prikazuju našu domovinu. Svakom Hrvat, kad to vidi, mora se smraditi pred očima, a osobito nama, ratnicima.“ Donosimo bez komentara. Dovoljno je, da i naši sinovi na fronti vode o tom brigu.

Sušilčavi u Ugarskoj. Profesor Koranyi predavao je u Pešti o stanju tuberkuloze u Ugarskoj. Više od 400.000 ljudi gine od sušice radi slabe hrane, odjeće i bijede. U Ugarskoj nema niti dovoljno postelja za te bolesnike, a i nemoguće ih je ljekovima izliječiti. Tu treba hrane, lijekova i odjeće.

Eksploatacija vodene snage u Dalmaciji. Pišu nam iz Sinja u Dalmaciji, da je tamo osnovano dioničko društvo sa dioničkom glavnicom od K 700.000 u svrhu eksploatacije vodene snage vodopada „Ruda“, koja leži 15 km udaljeno od Sinja. Ta vodena snaga upotrijeblit će se za proizvodnju električne snage i električnog svjetla grada Sinja.

Luca i Mara.

Luca: „Aj kuma Mare moja, sve od lani se nismo vidili. Tri kraji su prošli, a ča je s dobron rukon.“
Mara: „Puš, me s miron božjin, moja kuma. A kakovu dobru ruku da ti dan. Bokun ripe, ako češ, zašto drugega na viru niman.“
Luca: „A znan, znan teška vrijeme, ča češ!“
Mara: „Teška, teška! A mira ne bude?“
Luca: „Al Sve je moje ufanje pošto.“
Mara: „A čuješ ča novega, ni se moguće ča prominilo, odkad smo zadnji put bile skupa.“
Luca: „Ne, ne. Tuču se još, sve ki će bolje. Svi imaju pravo, svi govore da oni sami sebe brane.“
Mara: „A sad ča će biti?“
Luca: „A ča?“
Mara: „Angleži da su rekli, da oni bi mir, ma, ma da oni će se još tučl. Z jermanikon ne gredu nikako dakordo.“
Luca: „Z jermanikon? A ki je to?“
Mara: „A draga ti, ma ča da nisi čula, ki je to. Ter svi kušeljaju samo zanj, jeni bi ga od dragosti pojili, da ga nikad drugo sunce božje ne vidi.“
Luca: „A ja, imaš pravo, sad se i ja domišljan. To je oni, za kega je naš Franina reka, da bi stija sve do kraja.“
Mara: „Ma baš, sve do vrha ja, kako oni hlapac Franinov pod kim je pukla grana na menduli.“
Luca: „Ahá, samo da i pod njim ne pukne.“
Mara: „Ki zna, ča će sve biti. Mišaju, mišaju, a Bog zna ča će zamišati.“
Luca: „A brižne mi, neuke ženske glave, a pušmo to s miron. Nan je svejeno, ča oni kušeljaju, samo da bi nam dali muke, ripe, fažola i zabilje.“
Mara: „Ne, kuma moja, i ko imaš malo pravice, sve nimaš. Ako nam sad oni sve to dile, kako kad dili mačuha pastorku, moramo gledati, da drugi put dilimo mi sami sebi. Ti češ za me imati vajak usmiljenja u srcu i ja za te. A drugi, moja kuma, nima usmiljenja. Tuja mati ne zna, ča je tvomu sinu potriba, a tako ni tuji narod i tuji svit ne će da razumiti, da smo svi ljudi.“
Luca: „Ja, to je pravo. A ča imamo delati, da to dugo ne bude tako, kako je bilo, i da mi sami budemo gospodari od onega, ča je naše.“
Mara: „To je malo teška stvar. Triba imati srce od želiza, triba gledati na svoje potrebe, triba pomoći svomu bratu.“
Luca: „Joh, to je lipo, ča govoriš, ma ja od tega malo razumim. A češ mi to rastumačiti?“
Mara: „Ču, ako Bog da. Danas ne moren, ma ču malo pogledati ča govore stare pratike, i svi uni stari libri i foje, ča imamo doma. Imamo i „Našu slogu“, ča je naš Laginja, Bog mu daj lipo zdravlje, pisa za nas, još uno staro vrijeme, kad ni bilo toliko tih foj, i kad ni svaki zna štiti. Tamo se vajak ča, ča je dobro za nas najde.“
Luca: „A kad češ mi znati ča reći?“
Mara: „Vreda. Samo da mi dojde muž doma, on ima sve te lpe stvari zaprte u škrinji, kako stara učena pisma. To su za nas, kako libri od molitve.“
Luca: „Ben, Bog, kuma Mare. Ne zabi.“
Mara: „Bog, Bog, ne ču, ne.“

Sjetite se Crvenog križa!

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 7.
od 7. siječnja 1918.

Posadno nadzorstvo nadpor. Skalat.
Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Beffona“;
Mor. štop. liječnik dr. Weiser.
Lječničko nadzorstvo u pomaričkoj bolnici:
puč.-ust. liječnik dr. Buzolić.

MALI OGLASNIK.

Traži se i kupilo bi se divan i jedan ili dva sofa.
Ponude na GRÜNN, Via Muzio 15 od
2-3 sata po podne.

Traži se stan sa dvije sobe, kuhinjom (po mo-
gućnosti k tome malu sobicu) s vodom i
plinom, za malu obitelj. Adresu položiti na upravu lista.

**Sjetite se udovica i siročadi
palih vojnika!**

**Kreditno
i eskomptno društvo
u Puli, trg Custoza 45.**

**Društvo uređuje od
danas naprijed samo
do podne (9-12 sati).**

**Kino „Crvenog Križa“
Ulica Sergija broj 34.**

Današnji raspored

Pauk

drama u 4 čina sa ALWIN NEUSS.

—
Početak: 2:30, 3:55, 5:20, i 6:45 s. pop.

—
Nepretakčno predstava.

—
Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fl.

—
Ući se može kod svake predstave.

—
Ravnateljstvo si pridržava pravo promijeniti raspored.

Sličice.

Preveo iz češkoga I. Marijin.

(Nastavak.)

Dignuli su zastor. „Ne, ne, to je karikatura!“
„Ne, ne, to je: Pučki učitelj.“ — A ovo drugo
je pohvalni dekret ili dekret o pohvali. Citajte!

Učitelj je otac, majka, župan, savjetnik, za-
govornik, dopisnik, pisar, općinski sluga, porezni
činovnik (dijeli potpore), općinski činovnik, apro-
vizijonaš, državni činovnik, procijenitelj, utješitelj,
poštar, pismonoša, sabirač ćunja, kosti, kotlova,
kupina, kopriiva, šiška, babura i t. d.; agent, či-
novnik banke, pregledatelj mrtvaca, sudski vještak,
trgovac, kriomčar, zvonar, poslužnik, tumač — i
napokon učitelj.

Ove sve titule dao nam jedan češki socijali-
stički list, ali ne Šmeralova smjera. Ne daj Bože!
— Kad su to pročitali na cenzuri u P., a ima ih
osam, odlučili su onim hipom, da se ima nešto
učiniti. A što se dogodilo? Učitelj — pisac mu-
zeja — primio je pošten jedan zamotak. U njemu
je bilo: 4 kutije „Memfisa“; 2 kutije cigara; 10
zamoćića duhana po K 1.20; 5 kutija finih tulj-
čića i 1 par finih ženskih cipela broj 39. A da
ne bi me to smutilo, bilo je i pismo unutra. Čujte,
što piše: „Ovo Vam šaljemo kao honorar za Vašu
uduju „Muzej“ odnosno „Sličice“. A da smo baš
godne cipele poslali, oprostite indiskreciju, slu-
žbeno smo bili jednom u dućanu, kad ste Vi tražili
čarke cipele broj 39. A zapamtiti smo Vas, jer

Potpisivanje ratnog zajma, skopčanog sa osjeganjem,
traje i još dalje.

Veoma važno za one, koji imaju gotovog novca.

Tko sad plati na jedan put K 687.60 dobiti će
nakon devet godina, t. j. godine 1926. K 1000 u goto-
vom novcu.

Umre li prije, dobit će njegovi nasljednici jednu dr-
žavnu zadužnicu u vrijednosti od 1000 kruna, za koju će
godine 1926. dobit u gotom novcu K 1000. Vrh toga vratit
će im se od plaćenih K 687.60

na koncu prve godine osiguranja	K 615.53,
„ „ treće „ „	„ 482.36,
„ „ pete „ „	„ 336.25,
„ „ sedme „ „	„ 175.92.

Tko nema dostatno gotovog novca, može plaćat na
godinu K 90, polugodišnje K 45.90, četvrtgodišnje K 23.40
ili mjesečno K 7.95.

Prijave primaju:

**C. k. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročad.
Vodja kotarske poslovaonice u Pazinu JOSIP MALJAVAC.**

Suradnici: ROŽA JOSIP, c. k. profesor u Pazinu; BOLONIĆ PETAR,
nadučitelj u Sv. Petru u šumi; LUKEŽ DRAGUTIN, nadučitelj u Tinjanu; BUTKOVIC
NIKO, opć. tajnik u Zminju; TOMASIĆ LOVRO, nadučitelj u Cerovlju; VRABEC
IVAN, župnik u Zamasku; BAČIĆ JOSIP, nadučitelj u Vranju; SIRONIĆ METOD,
nadučitelj u Velikoj Učki i LEOPOLD STIHOVIĆ, nadučitelj u Lindaru.

B. De Prato

Vježbenica talijanskog jezika

za

opće pučke škole i za samouke

dobiva se kod tvrdke

Jos. Krmpotić Pula.

Podupirajte Družbu!

Pokućvo

kupuje i prodaje poznata tvrdka

FILIP BARBALIĆ Šišanska ulica

Svake tapetarske radnje izvršite brzo i točno.

„Hrvatski List“ može se kupiti u
našoj podružnici, ulica Franz Ferdinanda 3, naproti „Custozi“ već od 6
sati jutro dalje.

kad ste otišli i zdućana, kazao je trgovac, da ste
u tom poslu bili već barem 10 puta u njegovom
dućanu. Interesantno je to, da smo ove cipele baš
u njegovom dućanu kupili. Zahvaljuje se i cijeni
Vas — odani oktet u „Zlatnom rogu“.

Najviše posla je imao čuvar muzeja kod slike
„p. u.“. Nije to šala, svakoj skupini tumačiti o
značenju ove slike. — P. u. je ime velike, goro-
stasne životinje. — U starim pričama zvali ga
znaj sa sedam glava. — Danas mu je ime:
Polip ultra montes. To je bastard polipa ultra-
maris sa starim mitološkim zmajem. Životinja je
veoma pogibeljna — zahvaća čitave narode. Do-
lazi u naše krajeve za velike svjetske oluje. Kakva
je životinja? U sredini je trup; u sredini trupa
je glava, a udovi su joj okolo tijela. Udovi — noge
ili ruke, kako bi se to nazvalo, su dugi na više
kilonetara. Napada redovito ljude. Kad čovjeka
uhvati, onda jao si ga njemu. Davi ga, kotrlja ga,
riva ga naprijed, pušta mu da se makne, ako može,
i onda nanovo, kako i prije, dok čovjek izdahne;
ili mu dodje nenadana pomoć da ga spasi. I spa-
šenomu čovjeku za par godina nije dobro, a nekim
ljudima nikada.

I mene je uhvatila mlada životinja i tjerala
me do „fronte“. Neprijateljska granača pala joj
upravo na glavu i raznesla ju, a mene na po-
živa poslala kući. Ovo pripovijeda mlad učitelj.
A kako je došlo do toga? Čuli ste koliko služba
ima sada učitelj — a osobito na selu. — Bio on
i besplatni poštar. Pisao vojnik (inače postolar)
prijatelju krojaču. Dopisivali se oni šiframa (broj-
kama). Prolazila ta pisma i kroz cenzuru. Bila

su to pisma seljačko-svakidašnja, bez ikakve na-
trulje političke. Ali naš pan poslao p. u. i naš
učitelj žrtva. — Blaženi ubogi duhom, jer je nji-
hovo kraljevstvo zemaljsko.

Druga slika ima ime:
P. v. (Peste vandolica). Simptomi (znakovi)
su ovi: Davi, davi, dok ne zadavi. Ili stvara ru-
pice na tijelu.

Znameniti liječnik dr. Parlament našao je sred-
stvo odnosno lijek, da se tumači p. u. i da se
liječi p. v. Da svakamo ne dodje na dobu, to je
naravno, ali, da se prometna sredstva poprave,
nestat će obojeg.

Bližu bolesti je i smrt, a uz smrt ide:
Sprovod.

Epigram. Bio je ludi,

Umro od gladi.

Sučut im buđi

U maškarađi.

Poznavali ga svi u gradu, a osobito djeca.
Dok je imao bakšiša (što ga je prosjačenjem
dobio) puštala ga na miru, ali kad je bio „čist“,
onda je morao bježati, jer nije imao mira od njih.
Bio je u gradskoj ubožnici. Došla je „nestašica“
i do njega i odnesla ga u bolji svijet. Sada je
dva sjetili se „bogovi“ i njega — i namah nji-
hovo vijeće odredilo ovo: a) Tiskanu osmrtnicu;
b) sprovod gospodski; c) korporativno sudjelova-
vanje; d) karmine.

Veličansivena je to pjesma: Passio mentalis.
U prozi: Karikatura gladi.

(Nastavit će se.)